

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ірина Явор

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Анотація:

У статті проаналізовано сучасні підходи до діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку, з акцентом на їхню роль у забезпеченні раннього виявлення проблем і розробці ефективних корекційних стратегій. Досліджено мультидисциплінарний, нейропсихологічний, психолого-педагогічний, медико-педагогічний та технологічний підходи, які інтегрують методи оцінки мовленнєвих, когнітивних, емоційних і фізіологічних аспектів розвитку. Особливу увагу приділено використанню ігрових методик, цифрових інструментів, таких як програми для аналізу голосу, та арт-терапевтичних технік, що підвищують точність діагностики та мотивацію дітей. Висвітлено роль співпраці з батьками та інклюзивного підходу в забезпеченні соціальної адаптації дітей із мовленнєвими порушеннями. Окреслено значення ранньої діагностики для запобігання ускладненням у навчанні та соціалізації, а також перспективи впровадження інноваційних технологій, таких як пісочна терапія та сміхотерапія, у діагностичний процес. Підкреслено важливість індивідуалізованих стратегій для ефективного розвитку мовленнєвих компетентностей у дошкільників.

Ключові слова:

мовленнєві порушення; дошкільний вік; діагностика; мультидисциплінарний підхід; нейропсихологія; інноваційні технології; інклюзивна освіта.

Resume:

Yavor Iryna. Modern approaches to the diagnosis of speech disorders in preschool children.

The article analyzes modern approaches to the diagnosis of speech disorders in preschool children, emphasizing their role in ensuring early detection of problems and developing effective correctional strategies. Multidisciplinary, neuropsychological, psychological-pedagogical, medical-pedagogical, and technological approaches are explored, integrating methods for assessing speech, cognitive, emotional, and physiological aspects of development. Special attention is given to the use of playful techniques, digital tools such as voice analysis programs, and art-therapeutic methods that enhance diagnostic accuracy and children's motivation. The role of collaboration with parents and an inclusive approach in ensuring social adaptation of children with speech disorders is highlighted. The importance of early diagnosis in preventing complications in learning and socialization is outlined, along with prospects for implementing innovative technologies like sand therapy and laughter therapy in the diagnostic process. The necessity of individualized strategies for the effective development of speech competencies in preschoolers is emphasized. In the context of increasing incidence of speech disorders due to genetic, social, and environmental factors, these approaches provide a comprehensive framework for timely intervention. Multidisciplinary integration allows using a holistic view of the child's development, incorporating assessments of articulation, phonemic perception, vocabulary, and coherent speech. Neuropsychological methods focus on brain functions underlying speech, using tasks to evaluate motor coordination and attention. Psychological-pedagogical diagnostics observe spontaneous speech in play and group interactions, employing standardized tests for grammar and semantics. Technological innovations, including voice analysis apps adapted into games, offer objective data on rhythm, intonation, and clarity. Medical-pedagogical evaluations address physiological causes like hearing impairments or anatomical defects via audiometry and electromyography. Inclusive diagnostics in educational settings use adapted visual aids to assess communication in natural environments. Early screening with quick tests identifies risks during high neuroplasticity periods. Factors influencing disorders, such as family history and perinatal issues, are considered through parent interviews. Correctional methods based on diagnostics include logorhythmic exercises, breathing techniques, visual materials, art therapy, laughter therapy, and fairy tale therapy to boost motivation and skills. Parental involvement ensures continuity via home activities. Overall, these integrated approaches not only detect but also correct speech issues, promoting harmonious cognitive, social, and communicative growth, preparing children for school success and reducing long-term barriers in socialization and academic achievement.

Key words:

speech disorders; preschool age; diagnosis; multidisciplinary approach; neuropsychology; innovative technologies; inclusive education.

Постановка проблеми. Проблема раннього виявлення та своєчасної корекції мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку є однією з найактуальніших у сучасній логопедії та педагогічній психології. Мовлення – це провідний засіб комунікації, пізнання та соціалізації дитини, тому від рівня його сформованості залежить не лише успішність опанування майбутньої навчальної діяльності, а й розвиток емоційно-вольової сфери, мислення, здатність до взаємодії з оточенням. З огляду на це, своєчасна діагностика мовленнєвих порушень виступає фундаментальною умовою ефективної логопедичної допомоги та попередження вторинних відхилень у психічному розвитку.

Мовленнєвий розвиток дітей у дошкільному віці є ключовим для формування когнітивних,

соціальних і комунікативних компетентностей дитини, що впливають на її подальшу успішність у навчанні та соціалізації. Порушення мовлення, такі як дислалія, алалія, ринолалія чи дизартрія, можуть суттєво ускладнювати ці процеси, створюючи бар'єри для повноцінного розвитку.

Освітня практика України свідчить про зростання кількості дітей із різними типами мовленнєвих розладів, що зумовлює необхідність удосконалення діагностичних процедур і впровадження інноваційних методів дослідження мовленнєвого розвитку. Сучасні наукові підходи до діагностики, які поєднують мультидисциплінарні, нейропсихологічні та технологічні методи, спрямовані на забезпечення індивідуалізованого підходу до оцінки мовленнєвого розвитку, є важливим

інструментом для ефективної корекційної роботи, запобігаючи довготривалим негативним наслідкам і сприяючи інклюзивній освіті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку активно досліджується в педагогічній, психологічній і медичній науці. Дослідники підкреслювали важливість комплексного підходу, який враховує як мовленнєві дефіцити так і супутні когнітивні, емоційні та фізіологічні аспекти. Зокрема:

- А. Король аналізував особливості мультидисциплінарного підходу, наголошуючи на необхідності співпраці логопедів, психологів і неврологів для створення цілісної картини розвитку дитини (Король, 2025, с. 143);
- О. Лурія у своїх працях акцентував увагу на нейропсихологічних аспектах діагностики, підкреслюючи роль оцінки мозкових функцій у виявленні причин мовленнєвих порушень;
- Н. Матвеева досліджувала чинники впливу на мовленнєві порушення, зокрема соціальне середовище та генетичні фактори, що є важливими для розробки індивідуальних діагностичних стратегій (Матвеева, 2019, с. 153);
- Ю. Рібцун у своїх роботах розглядав комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дітей від 2 до 18 років, пропонуючи стандартизовані методи для виявлення мовленнєвих проблем у дошкільників. Автор також підкреслював важливість ігрових методик у діагностиці, які знижують тривожність і сприяють природному прояву мовленнєвих навичок (Рібцун, 2018, с. 149);
- Т. Філіппова аналізувала використання сучасних технологій у логопедичній практиці, зокрема цифрових інструментів для оцінки мовленнєвих характеристик, що підвищують точність діагностики (Філіппова, 2018, с. 58);
- Н. Ільїна досліджувала нейропсихологічні методи діагностики мінімальних проявів дизартрії, пропонуючи адаптовані тести для дошкільників (Ільїна, 2017, с. 282);
- І. Мартиненко звертала увагу на медико-психолого-педагогічний підхід, який інтегрує клінічні та освітні методи для виявлення системних порушень мовлення (Мартиненко, 2017, с. 41);
- Л. Кашуба та В. Стрілець наголошували на ефективності нейропсихологічного підходу в компенсації мовленнєвих порушень, підкреслюючи його роль у виявленні

прихованих причин (Кашуба..., 2021, с. 356);

- Е. Данілавичюте та співавтори пропонували психолінгвістичні технології для діагностики тяжких порушень, акцентуючи на аналізі семантичних і синтаксичних аспектів мовлення (Психолінгвістичні дидактичні технології..., 2022).

Водночас питання інтеграції інноваційних технологій, таких як пісочна терапія чи сміхотерапія, у діагностичний процес залишаються недостатньо дослідженими, що відкриває перспективи для подальших наукових розвідок.

Формулювання цілей статті. Мета статті – аналіз сучасних підходів до діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку, зокрема мультидисциплінарного, нейропсихологічного, психолого-педагогічного, медико-педагогічного та технологічного підходів, з акцентом на їхню ефективність у забезпеченні раннього виявлення проблем і розробці індивідуальних корекційних стратегій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «мовленнєві порушення» трактується різними науковцями по-різному, залежно від акценту на клінічних, психологічних чи педагогічних аспектах. Наприклад, Ю. Рібцун визначає їх як девіації в розвитку мовлення, які проявляються в неправильній вимові, обмеженому словниковому запасі, граматичних помилках чи труднощах у комунікації, впливаючи на загальний розвиток дитини (Рібцун, 2018, с. 149).

За Т. Філіпповою, мовленнєві порушення – це комплексні розлади, що включають фонетико-фонематичні, лексико-граматичні та просодичні дефекти, часто пов'язані з когнітивними чи емоційними факторами (Філіппова, 2018, с. 58).

Н. Ільїна розглядає мовленнєві порушення як нейропсихологічні дисфункції, що проявляються в мінімальних моторних чи перцептивних відхиленнях мовленнєвого апарату (Ільїна, 2017, с. 282).

Варто зазначити, що види мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку класифікуються за клінічними та педагогічними критеріями. До основних мовленнєвих порушень належать:

- дислалія – порушення звуковимови при нормальному слуху та інтелекті, наприклад, сигматизм чи ротасизм;
- алалія – системний недорозвиток мовлення через органічні ураження мозку, з моторною чи сенсорною формами;
- ринолалія – порушення тембру голосу через анатомічні дефекти, як розщеплення піднебіння;

- дизартрія – порушення артикуляції внаслідок парезів мовленнєвих м'язів;
- заїкання – порушення темпу та ритму мовлення з судомами;
- тахілалія чи брадилалія – прискорене чи уповільнене мовлення;
- афазія – втрата мовлення через локальні ураження; з
- загальний недорозвиток мовлення (ЗНМ) різного рівня, що поєднує кілька дефектів (Мартиненко, 2017, с. 33).

Згідно з українською нормативною базою, діагностика та корекція мовленнєвих порушень регулюються Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» «Положенням про інклюзивно-ресурсний центр», Наказом МОЗ України «Про затвердження клінічних протоколів з логопедії», а також Державним стандартом дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021), підкреслюється обов'язковість ранньої діагностики, індивідуальних програм розвитку та інклюзивного підходу в закладах дошкільної освіти.

Діагностика мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку є ключовим етапом у забезпеченні їхнього гармонійного розвитку, оскільки мовлення відіграє центральну роль у формуванні когнітивних, соціальних і комунікативних навичок. Своєчасне виявлення проблем дозволяє розпочати корекційну роботу на ранніх етапах, коли нейропластичність мозку сприяє ефективному подоланню труднощів.

Варто підкреслити, що сучасні підходи до діагностики мовленнєвих порушень ґрунтуються на комплексному аналізі, що поєднує психолого-педагогічні, нейропсихологічні та медико-педагогічні методи, а також інноваційні технології (зокрема використання комп'ютерних діагностичних програм, цифрових логопедичних платформ, інструментів аудіо- та відеоаналізу мовлення, нейровізуалізаційних методів – ЕЕГ, МРТ, а також інтеграцію даних спостереження, тестування й педагогічного моніторингу розвитку дитини). Зазначені методи враховують індивідуальні особливості дитини, тип і ступінь порушення, а також супутні фактори, такі як емоційний стан чи соціальне середовище. У дошкільному віці мовленнєві порушення можуть проявлятися у вигляді дислалії, алалії, ринолалії чи дизартрії, кожне з яких вимагає специфічного підходу до діагностики (Мартиненко, 2017, с. 33).

Мультидисциплінарний підхід є основою сучасної діагностики, оскільки він передбачає співпрацю логопедів, психологів, неврологів і педагогів для створення цілісної картини розвитку дитини. Такий підхід дозволяє оцінити мовленнєві навички та пов'язані аспекти, такі як

когнітивні здібності, емоційна стабільність і соціальна адаптація (наприклад, діагностика може включати аналіз артикуляції, фонематичного сприйняття, словникового запасу та здатності до зв'язного мовлення). Спостереження за дитиною в груповій діяльності в ЗДО допомагає оцінити її комунікативні навички в реальних умовах, що є важливим для дітей із тяжкими порушеннями, такими як алалія чи дизартрія (Король, 2025, с. 143).

Нейропсихологічний підхід зосереджується на зв'язку між мовленнєвими порушеннями та функціонуванням мозку, використовуючи методи, які оцінюють нейронні механізми, відповідальні за мовлення. У дошкільному віці це включає тести на координацію рухів мовленнєвого апарату, зорово-просторове сприйняття та увагу (наприклад, завдання на імітацію рухів губ і язика можуть виявити мінімальні прояви дизартрії, які не завжди помітні під час стандартного обстеження). Такі тести проводяться в ігровій формі, щоб зменшити тривожність дитини дошкільного віку, наприклад, через завдання на повторення звукосполучень чи розрізнення звуків (Ільїна, 2017, с. 283).

Психолого-педагогічна діагностика зосереджена на оцінці мовленнєвого розвитку в контексті загальних когнітивних і соціальних навичок. Вона містить спостереження за спонтанним мовленням дитини під час гри чи групової взаємодії, а також використання стандартизованих тестів для оцінки фонематичного сприйняття, словникового запасу та граматичних структур (наприклад, завдання на переказ короткої історії за картинками дозволяє оцінити здатність дитини формулювати зв'язні висловлювання та виявити затримки в розвитку мовлення). Описаний підхід також враховує психологічні особливості дитини, такі як мотивація чи емоційна стабільність, які впливають на мовленнєвий розвиток (Рібцун, 2018, с. 150).

Інноваційні технології значно розширюють можливості діагностики, дозволяючи проводити детальний аналіз мовленнєвих характеристик. Цифрові інструменти, такі як програми для аналізу голосу, оцінюють темп, ритм, інтонацію та чіткість вимови, що допомагає виявити порушення, наприклад, заїкання чи дизартрію. У дошкільному віці такі програми часто адаптуються до ігрового формату, що підвищує інтерес дитини до діагностики (наприклад, додаток «Логопедична абетка» дозволяє оцінювати вимову звуків через інтерактивні завдання з анімацією, що забезпечує точність і об'єктивність результатів).

Медико-педагогічний підхід акцентує увагу на біологічних і фізіологічних чинниках мовленнєвих порушень, таких як порушення слуху, неврологічні розлади чи анатомічні особливості мовленнєвого апарату. У дошкільному віці це включає обстеження слуху за допомогою аудіометрії чи оцінку м'язової активності через електроміографію (наприклад, діти з ринолалією потребують діагностики анатомічних дефектів, таких як розщеплення піднебіння, що впливає на тембр голосу). Медико-педагогічна діагностика часто проводиться у співпраці з лікарями, що дозволяє точно визначити причини порушень і розробити комплексну корекційну стратегію (Мартиненко, 2017, с. 42).

Інклюзивний підхід до діагностики зосереджується на оцінці мовленнєвих навичок у контексті інклюзивного освітнього середовища. У закладах дошкільної освіти – це передбачає спостереження за дитиною під час групових занять, де оцінюються її комунікативні здібності в природних умовах (наприклад, завдання на виконання інструкцій у групі допомагають виявити труднощі в соціальній взаємодії, пов'язані з мовленнєвими порушеннями). Інклюзивна діагностика також використовує адаптовані методи, такі як візуальні підказки чи спрощені тести, для дітей із тяжкими порушеннями, що сприяє їхній інтеграції в колектив (Рібцун, 2018, с. 25).

Рання діагностика є пріоритетом сучасних підходів, оскільки дошкільний вік є періодом високої нейропластичності, що сприяє ефективній корекції. Скринінгові тести, приміром, швидкі перевірки на називання предметів чи розрізнення звуків, дозволяють виявити ризики затримок розвитку на ранніх етапах (наприклад, гра «Вгадай звук» оцінює фонематичний слух, а завдання «Назви предмет» допомагає виявити обмеження словникового запасу). Такі методи часто застосовуються в ЗДО, що забезпечує доступність діагностики для широкого кола дітей.

Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей охоплює мовленнєві, когнітивні та моторні аспекти, використовуючи стандартизовані шкали для порівняння з віковими нормами. У дошкільному віці активно використовуються тести, які оцінюють здатність дитини до зв'язного мовлення, наприклад, через складання коротких історій за серією малюнків. Використання такої оцінки допомагає виявити системні порушення, де мовленнєві проблеми поєднуються з когнітивними чи емоційними труднощами, і є основою для створення індивідуальних освітніх маршрутів.

Психолінгвістичні технології зосереджуються на аналізі мовленнєвих процесів через призму семантики, синтаксису та прагматики. У дошкільному віці це включає завдання на розуміння складних речень чи використання мовлення в різних соціальних контекстах (до прикладу, гра «Продовж речення» розвиває здатність дитини завершувати фрази, що вказує на рівень граматичних навичок). Зазначений метод є ефективним для діагностики тяжких мовленнєвих порушень (загальний недорозвиток мовлення) де потрібен детальний аналіз структури висловлювань та корекційної роботи (*Психолінгвістичні дидактичні технології...*, 2022, с. 200).

Варто зазначити, що чинники впливу на мовленнєві порушення, такі як генетична схильність, соціальне середовище чи перинатальні травми, є важливим аспектом діагностики. У дошкільному віці опитування батьків про сімейну історію чи умови виховання допомагає виявити зовнішні та внутрішні причини проблем (наприклад, діти, які зростають у бідному мовленнєвому середовищі, можуть мати затримки у формуванні словникового запасу, що вимагає специфічних діагностичних підходів, таких як аналіз комунікативної поведінки в сім'ї) (Кашуба, 2018, с. 48).

Сучасні методи корекції, які базуються на результатах діагностики, включають ігрові техніки, що підвищують мотивацію дітей. Наприклад, гра «Звуковий ланцюжок» допомагає дітям із фонетико-фонематичними порушеннями закріплювати правильну артикуляцію через повторення слів у певній послідовності. Гра «Магічна буква» вчить знаходити слова, що починаються на заданий звук, розвиваючи звуковий аналіз.

Логоритмічні вправи, які поєднують мовлення з рухами, є ефективними для дітей із тяжкими порушеннями. Наприклад, вправа «Підбери рух до слова» передбачає виконання рухів (плескання, кроки) у відповідь на слова з певним звуком, що розвиває координацію та артикуляцію. Вправа «Мовленнєва зарядка» включає артикуляційні рухи, такі як «трубочка» чи «усмішка», у поєднанні з ритмічними звуками, що допомагає формувати правильну вимову (Король, 2025, с. 145).

Дихальні вправи відіграють важливу роль у корекції, оскільки контроль дихання впливає на чіткість мовлення. У грі «Надуй кульку» діти вчаться рівномірно розподіляти повітряний потік, а у вправі «Подуй на пір'ячко» тренують тривалість видиху. Такі завдання допомагають дітям із дизартрією чи заїканням покращувати мовленнєвий потік і силу голосу (Матвеева, 2019, с. 155).

Візуальні матеріали, такі як картки із зображеннями чи серії малюнків, сприяють розвитку мовлення через конкретизацію завдань. Наприклад, серія картинок («Хлопчик грає у футбол», «Хлопчик падає», «Хлопчик повертається додому») стимулює складання зв'язних історій, розвиваючи логіку та мовленнєві навички. Вони є особливо ефективними для дітей із алалією, де потрібне збагачення словникового запасу (Кашуба, & Стрілець, 2021, с. 283).

Арттерапія (малювання, ліплення, пісочна анімація) є потужним інструментом мовленнєвої корекції. Наприклад, малювання мильними бульбашками зміцнює м'язи губ через дихальні вправи, а створення сюжетних ілюстрацій за казками розвиває зв'язне мовлення. Пісочна терапія, використовуючи сенсорні коробки, стимулює зорово-моторну координацію та уяву, що сприяє мовленнєвій активності. Сміхотерапія та казкотерапія також знаходять застосування в корекції. Сміхотерапія, викликаючи позитивні емоції, знижує стрес і покращує мовленнєве дихання, а казкотерапія через розігрування сюжетів збагачує словниковий запас і розвиває граматичні структури. Наприклад, гра «Розкажи казку» допомагає дітям формулювати зв'язні висловлювання, підвищуючи впевненість у спілкуванні.

Співпраця з батьками є невід'ємною складовою корекційно-розвивального процесу, оскільки саме сім'я створює для дитини найстабільніше мовленнєве середовище. Ефективна взаємодія логопеда з батьками передбачає цілеспрямовану консультативну, просвітницьку та практичну роботу, спрямовану на формування у дорослих достатньої логопедичної компетентності для підтримки дитини у домашніх умовах. Зокрема, логопед розробляє індивідуальні рекомендації для батьків щодо організації щоденних мовленнєвих вправ, добору дидактичних ігор та створення стимульовального мовленнєвого середовища. Доцільним є використання інтерактивних форм

роботи – читання казок і віршів із фокусом на звуковимові, артикуляційні та дихальні ігри, вправи на розвиток фонематичного слуху («Впізнай звук», «Збери слово», «Придумай риму»).

Систематичні домашні заняття, що здійснюються у тісній координації з логопедом, підсилюють ефект корекційної роботи, сприяють формуванню мотивації до мовленнєвої активності, підвищують успішність засвоєння навичок правильної вимови та комунікації. Отже, партнерство педагога і родини виступає важливою педагогічною умовою результативності логопедичного впливу, забезпечуючи єдність вимог і послідовність корекційно-розвивального процесу.

Висновки. Отже, сучасні підходи до діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку ґрунтуються на інтеграції мультидисциплінарного, нейропсихологічного, психолого-педагогічного, медико-педагогічного та інклюзивного підходів, що у поєднанні з інноваційними технологіями, ігровими техніками, логоритмікою, арттерапією та активною співпрацею з батьками забезпечують цілісність і результативність діагностико-корекційного процесу. Такий комплексний підхід дає змогу не лише своєчасно виявляти порушення мовлення, а й проводити їхню корекцію на засадах індивідуалізації та гуманізації педагогічного впливу.

Крім того, інтеграція нормативно-правової бази України у сфері спеціальної та інклюзивної освіти гарантує стандартизацію діагностичних процедур і якість логопедичної допомоги, тоді як перспективи впровадження пісочної терапії, сміхотерапії, цифрових платформ і мультимедійних інструментів відкривають нові можливості для індивідуалізації та осучаснення логопедичної практики. У підсумку, раннє виявлення та корекція сприяють інклюзивній освіті, соціальній адаптації та повноцінній інтеграції дошкільників у суспільство, формуючи основу для успішного майбутнього.

Список використаних джерел

- Ільїна, Н. В. (2017). Використання нейропсихологічних методів в діагностиці мінімальних проявів дизартрії. *Спеціальна освіта: стан та перспективи: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.* (Харків, 17–18 травня 2017 р.). Харків. С. 282–285.
- Кашуба, Л. В., & Стрілець, В. С. (2021). Нейропсихологічний підхід у компенсації порушень мовлення. *Theory and practice of science: key aspect. Rome, Italy: Dana*, 2021. С. 356–361.
- Король, А. (2025). Особливості мультидисциплінарного підходу. *Педагогічна наука і освіта XXI століття*. 4, 143–155.
- Мартиненко, І. В. (2017). Системні порушення мовлення в ракурсі медико-психолого-педагогічних досліджень. *Логопедія*. 10, 41–47.

References

- Ilina N. V. (2017). Vykorystannia neiropsykhologichnykh metodiv v diahnoystsi minimalnykh proiaviv dyzartrii. *Spetsialna osvita: stan ta perspektivy: mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf.* (Kharkiv, 17-18 travnia 2017 r.). Kharkiv. S. 282-285. [in Ukrainian].
- Kashuba L. V., Strilets V. S. (2021). Neiropsykhologichnyi pidkhd u kompensatsii porushen movlennia. *Theory and practice of science: key aspect. Rome, Italy: Dana*, 2021. S. 356-361. [in Ukrainian].
- Korol A. (2025). Osoblyvosti multydystryplinarnoho pidkhdou. *Pedahohichna nauka i osvita KhKhI stolittia*. № 4. S. 143-155. [in Ukrainian].
- Martynenko I. V. (2017). Systemni porushennia movlennia v rakursi medyko-psykhologo-pedahohichnykh doslidzhen. *Lohopediia*. № 10. S. 41-47. [in Ukrainian].

- Матвєєва, Н. (2019). Чинники впливу на мовленнєві порушення дітей молодшого шкільного віку. *Освітній простір України*. (17), 153–159.
- Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навчально-методичний посібник. (2022). (Ред. Е. Данілавичутє, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань). Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України. 847 с.
- Рібцун, Ю. В. (2018). *Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку*. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру». 40 с.
- Рібцун, Ю. В. (2018). Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей з 2 до 18 років. *Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів*. Київ. С. 149–156.
- Філіппова, Т. В. (2018). Використання сучасних технологій у логопедичній роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 8, 58–62.

Відомості про автора:

Явор Ірина Володимирівна

az09az.99ute@gmail.com

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Наукове Містечко, вулиця, 59, Запоріжжя,
Запорізька обл., 69000, Україна

doi: 10.33842/22195203-2025-35-136-285-290

Матеріал надійшов до редакції 12. 11. 2025 р.
Прийнято до друку 19. 11. 2025 р.

- Matveieva N. (2019). Chynnyky vplyvu na movlennievi porushennia ditei molodshoho shkilnoho viku. *Osvitnii prostir Ukrainy*. T. 17. S. 153-159. [in Ukrainian].
- Psykholinhvistychni dydaktychni tekhnolohii diahnostryky i podolannia movlennievkykh porushen u molodshykh shkolyariv z tiazhkymy porushenniamy movlennia: navchalno-metodychnyi posibnyk / E. Danilavichiutye, L. Trofymenko, V. Iliana, Yu. Ribtsun, Z. Martyniuk, H. Hryban. Instytut spetsialnoi pedahohiky i psykholohii NAPN Ukrainy, 2022. 847 s. [in Ukrainian].
- Ribtsun Yu. V. (2018). Dytna z porushenniamy movlennievoho rozvytku. Kharkiv : Vyd-vo «Ranok», VH «Kenhuru». 40 s. [in Ukrainian].
- Ribtsun Yu. V. (2018). Kompleksna psykholoho-pedahohichna otsinka rozvytku ditei z 2 do 18 rokiv. *Orhanizatsiino-metodychni zasady diialnosti inkliuzyvno-resursnykh tsentriv*. Kyiv. S. 149156. [in Ukrainian].
- Filippova T. V. (2018). Vykorystannia suchasnykh tekhnolohii u lohopedychnii roboti z ditny z tiazhkymy porushenniamy movlennia. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova*. № 8. S. 58-62. [in Ukrainian].

Information about the author:

Yavor Iryna Volodymyrivna

az09az.99ute@gmail.com

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State
Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

doi: 10.33842/22195203-2025-35-136-285-290

Received at the editorial office 12. 11. 2025.
Accepted for publishing 19. 11. 2025.